

**«ДАРЫН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
ОРТАЛЫҒЫ**

**«ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ» ПӘНІ БОЙЫНША РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ОЛИМПИАДАНЫҢ ҮШІНШІ (ОБЛЫСТЫҚ) КЕЗЕҢІ
(2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫ)**

10 сынып, 2 тур

Жұмыс уақыты: 60 минут.

Тест тапсырмалары екі блоктан тұрады.

Бірінші блокта төрт нұсқасы берілген бір жауапты, жабық тест тапсырмалары берілген.

Екінші блокта олимпиада қатысушылары өздері жауаптарын толықтыруға тиіс ашық тест тапсырмалары берілген.

Әр сұрақтың дұрыс жауабы 1 ұпаймен бағаланады.

1 блок

1. 1857 ж. Ш.Уәлихановтың Орыс географиялық қоғамының толық мүшесі болып қабылдануына ұсынған ғалым:

A) В.В. Веляминов-Зернов

B) Н.И. Веселовский

C) П.П. Семенов-Тянь-Шанский

D) Г.Н. Потанин

2. 1925 жылы большевиктер партиясының XIV съезінде қабылданған шешім:

A) ірі бай шаруашылығын тәркілеу туралы Декрет қабылданды.

B) елде индустрияландыруды бастау.

C) ауылшаруашылығын ұжымдастыруға бағыт алуды жариялау.

D) Әскери коммунизм саясатынан жаңа экономикалық саясатқа көшу бағдарламасы.

3. Карточкалық жүйе жойылып, ақша реформасы енгізілді:

A) 1945 ж.

B) 1947 ж.

C) 1951 ж.

D) 1953 ж.

4. «Сенімсіз халықтар» деген желеумен 1943 жж. Қазақстанға күштеп қоныстандырылды:

A) Немістер.

B) Күрдтер.

C) Қарашайлар.

D) Ингуштар.

5. 2014 жылдан басталған «Серпін» атты бағдарламаның мақсаты:

A) бала туу деңгейі төмен және жұмыс күшінің тапшылығы бар өңірлердегі кадр мәселесін шешу.

B) шетелдегі қандастарымызды және еліміздің оңтүстік өңірінен солтүстік өңіріне қазақтарды ұтымды қоныстандыру.

C) еңбек мигранттарын елімізде ұтымды қоныстандыру.

D) Ирреденттерге жағдай жасау.

6. 2018 жылы болған оқиға:

A) үшінші қазақ ғарышкері Айдын Айымбетов ғарышқа ұшты.

B) Қазақтардың дүниежүзілік екінші құрылтайы өтті..

C) Қазақстан Республикасының ИЫҰ-ға төрағалық етті.

D) Шымкентке республикалық қала мәртебесі берілді.

7. 2006 жылы болған оқиға:

A) Астанада Әлемдік және дәстүрлі діндер басшыларының I съезі өтті.

B) Қазақстан ЕҚЫҰ-ға төрағалық етті.

C) Қазақстан Республикасы Әнұранының жаңа мәтіні бекітілді.

D) Қазақстан Республикасы ДСҰ-на мүшелікке қабылданды.

8. «Түрік, қырғыз, қазақ һәм хандар шежіресі» еңбегінің авторы:

A) Абай Құнанбайұлы

B) Шоқан Уәлиханов

C) Шәкәрім Құдайбердіұлы

D) Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы

9. 1992 жылы болған оқиға:

A) Қазақстан Республикасының алғашқы Конституциясы қабылданды.

B) Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – теңге енгізілді.

C) Әлемдік және дәстүрлі діндер басшыларының I съезі өтті.

D) Қазақтардың дүниежүзілік алғашқы құрылтайы өтті.

10. 1995 жылы 150 жылдық мерейтойы ЮНЕСКО көлемінде аталып өтті:

A) Абай Құнанбайұлының.

B) Шоқан Уәлихановтың.

C) Шәкәрім Құдайбердіұлының.

D) Мәшһүр Жүсіп Көпейұлының.

2 блок

1. _____ (1723-1727) жылдар қазақ тарихында «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама» деген атпен аталады.

2. _____ (Құрылтай) – көшпелі ақсүйектердің аса маңызды мемлекеттік шешімдер қабылдайтын жиналысы, яғни түркі-монғол халықтарының ең жоғарғы билік жүйесі.

3. Жоңғар хандығына қарсы ұзаққа созылған күресте 1728 жылы Ұлытаудағы Бұланты өзенінің бойында, _____ (Қарасиыр) деген жерде қазақ жасақтары ірі жеңіске жетті.

4. «Абылай хан қалыптасқан нақты жағдайларға қарай бірде Ресейге, бірде Қытайға, енді бірде Жоңғарияға шын берілген болып көріне білді, ал шын мәнінде ешкімге де бас иген жоқ», - деген сөзді айтқан орыс ғалымы _____ (И. Крафт).

5. Жайық казактары 1773-1775 жылдарда _____ (Пугачев) бастаған шаруалар көтерілісіне қатысты.

6. _____ (1840) жылы «Орынбор казак әскерлері туралы Ереже» шықты.

7. 1822 жылы Батыс Сібір генерал-губернаторы _____ (М.М. Сперанский) жасаған және Ресей императоры Александрдің жарлығымен бекітілген «Сібір қырғыздары (қазақтары) туралы Жарғы» күшіне енеді.

8. _____ (1731) жылы императрица Анна Иоанновна Кіші жүздің қазақтарын Ресейдің қол астына алу туралы грамотаға қол қойды.

9. 1822 жылы табын руының батыры, әрі биі _____ (Жоламан Тіленшіұлы) Ресейге қарсы, Елек өзені бойындағы жерлерді қайтарыпалу жолындағы күреске басшылық етті.

10. Арал маңындағы қазақтардың хиуалықтар мен қоқандықтарға қарсы, одан сәл кейінірек Ресейдің әскери күштерінің орналаса бастауына қарсы ұлт-азаттық күресін шекті руынан шыққан белгілі батырлар _____ (Жанқожа Нұрмұхамедұлы, Есет Көтібарұлы) басқарды.

**РЕСПУБЛИКАНСКИЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР
«ДАРЫН»**

**ТРЕТИЙ (ОБЛАСТНОЙ) ЭТАП РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
ОЛИМПИАДЫ ПО ПРЕДМЕТУ «ИСТОРИЯ КАЗАХСТАНА»
(2022-2023 УЧЕБНЫЙ ГОД)**

10 класс, 2 тур

Время работы: 60 минут.

Тестовые задания состоят из двух блоков.

В первом блоке представлены закрытые тестовые задания с одним правильным ответом из четырех вариантов.

Во втором блоке представлены открытые тестовые задания, участники олимпиады должны самостоятельно вписать свои ответы.

Правильный ответ на каждый вопрос оценивается в 1 балл.

1 блок

1. 14. Ученый в 1857 году, предложивший Ч. Уалиханову стать полноправным членом Русского географического общества:

А) В.В. Веляминов-Зернов

В) Н.И. Веселовский

С) П.П. Семенов-Тянь-Шанский

Д) Г.Н. Потанин

2. Решение, принятое на XIV съезде большевистской партии в 1925 году:

А) принят Декрет о конфискации байских хозяйств

В) о курсе на индустриализацию страны

С) о курсе на коллективизацию сельского хозяйства

Д) о переходе от политики «военного коммунизма» к НЭП

3. Отмена карточной системы и проведение денежной реформы:

А) 1945 г.

В) 1947 г.

С) 1951 г.

Д) 1953 г.

4. Под предлогом «пособничества фашистским оккупантам» в 1943 г. насильственно переселены в Казахстан были:

А) немцы.

В) курды.

С) карачаевцы.

Д) ингуши

5. Цель программы «Серпін» (2014 г.):

A) решение кадровых проблем в регионах с низким уровнем рождаемости и дефицитом рабочей силы.

B) рациональное расселение соотечественников-репатриантов и казахов из южного региона в северный.

C) рациональное расселение трудовых мигрантов в стране.

D) Создание условий для ирредентов.

6. Событие, имевшее место в 2018 году:

A) в космос полетел третий казахский космонавт Айдын Аимбетов.

B) состоялся Второй Всемирный курултай казахов

C) Председательство Республики Казахстан в ОИС.

D) Шымкент получил статус города республиканского значения

7. Событие, имевшее место в 2006 году:

A) В Астане прошел I Съезд лидеров мировых и традиционных религий.

B) Казахстан председательствовал в ОБСЕ.

C) Утвержден новый текст Гимна Республики Казахстан.

D) Республика Казахстан принята в члены ВТО.

8. Автор труда «Родословная тюрков, казахов, киргизов, династии ханов»:

A) Абай Кунанбайулы

B) Чокан Валиханов

C) Шакарим Кудайбердиев

D) Машхур Жусип Копеев

9. Событие, которое происходило в 1992 году:

A) Принята первая Конституция Республики Казахстан.

B) Введена национальная валюта Республики Казахстан-тенге.

C) I Съезд лидеров мировых и традиционных религий

D) состоялся первый Всемирный курултай казахов.

10. ЮНЕСКО в 1995 году был отмечен 150-летний юбилей:

A) Абая Кунанбайулы

B) Чокана Валиханова

C) Шакарима Кудайбердиева

D) Машхура Жусип Копеева

2 блок

1. _____ (1723-1727) годы в казахской истории называются «Ақтабан шубырынды, Алаколь сұлама».
2. _____ (Курултай) – собрание кочевой аристократии тюрко-монгольских народов для принятия важнейших государственных решений.
3. В затяжной борьбе против Джунгарского ханства в 1728 году казахские отряды одержали крупную победу в местности _____ (Кара сиыр) возле реки Буланты в Улытау.
4. «Абылай хан, судя по сложившимся реальным обстоятельствам, иногда казался искренне преданным России, иногда Китаю, а теперь-Джунгарии, а на самом деле никому не кланялся», - так писал о нем российский ученый _____ (И. Крафт).
5. Уральские казаки участвовали в крестьянском восстании в 1773-1775 годах под предводительством _____ (Е.Пугачев).
6. В _____ (1840 г.) вышло «Положение об Оренбургском казачьем войске».
7. В 1822 году вступил в силу «Устав о сибирских киргизах (казахах)», составленный Западно-Сибирским генерал-губернатором _____ (М. М. Сперанским) и утвержденный указом российского императора Александром I
8. В _____ (1731) году императрица Анна Иоанновна подписала грамоту о принятии казахов Младшего жуза в подданство России.
9. В 1822 году батыр и бий рода табын _____ Жоламан Тленшиулы возглавил борьбу против России за возврат земель вдоль реки Илек.
10. Национально-освободительную борьбу приаральских казахов против хивинцев и кокандцев, а чуть позже и против присутствия российских военных сил возглавили известные батыры из рода шекты _____ (Жанкожа Нурмухамудов и Есет Котибаров).